

Mijn favoriete plant: *Distylium racemosum*

Onze tuin in Bleiswijk is zo'n 35 jaar geleden ontworpen door de Wageningse tuin- en landschapsarchitecte ir. E.P.J. Wijnhoven-Fleuren, partner van ir. Noud Wijnhoven (bij leven een enthousiast NDV lid). De tuin ligt op een trapeziumvormig perceel van ruim 1000 m². De brede zijde daarvan wordt gevormd door de veendijk van de boezem, waardoor de tuin een gelijkmatig aflopend profiel kent van ca. 1.75 m, over een diepte van ca. 40 m. Deze ruimtelijke details zijn relevant, omdat daarin ook de succesmogelijkheden en de risico's op miskleunen in het ontwerp liggen besloten. Als de tuin zou zijn opgebouwd uit kleine horizontale delen van verschillende niveaus, wordt het onderhoud moeilijker en het verrommelt het ruimtelijke beeld. Om dat te vermijden heeft Betsy Wijnhoven-Fleuren gekozen voor rechte paden bestraat met waalklinkers, aangelegd in haakse bochten. Door de lengte van de rechte stukken bestrating te variëren heeft

ze een fraaie dieptewerking bereikt. Dat is van belang omdat de groeivorm van mijn favoriete plant veel met diepte van doen heeft.

Op een betrekkelijk klein perk, vlak bij het huis, staan namelijk bij elkaar een flinke kransspar (*Sciadopitys verticillata*), geflankeerd door een uitgegroeide *Ginkgo biloba* en een vrij hoge *Cryptomeria japonica*. De beplanting van de boomspiegels wordt gevormd door enkele kleine coniferen (*Abies balsamea* 'Nana', *Cryptomeria japonica* 'Aritaki' en *Podocarpus nivalis*). Centraal in deze groep bomen staat, betrekkelijk klein van stuk, de groenblijvende struik *Distylium racemosum*, maar wel duidelijk hoger dan de kleine planten in de boomspiegels. De struik geeft zo visueel samenhang aan de groep en is niet dominant. Je kijkt er nog net over heen, om zo nieuwsgierig te worden naar wat er verderop staat.

D. racemosum heeft in China zijn wortels in de provincies Fujian, Hainan en Zhejiang, maar komt ook voor in Korea,

Japan en Taiwan. In de vrije natuur wordt de struik vooral aangetroffen in bosgebieden op een hoogte van 1000 tot 1300 meter.

Vorig jaar heeft de inmiddels overleden Gerrit Mengerink op de sortimentsdag in januari in Leersum takken van de struik laten zien. De reactie uit de zaal op zijn enthousiaste toelichting was toen betrekkelijk lauw, waarschijnlijk doordat een losse tak van *D. racemosum* in de winter voor veel mensen niet meer is dan een wat gewoontjes ogend stukje groen.

De langzaam groeiende struik uit de familie van de toverhazelaarachtigen gaat verhoudingsgewijs meer in de breedte dan in de hoogte. De familie van de Hamamelidaceae wordt, heel toegankelijk met determinatietabellen, beschreven op de website van het Arnold Arboretum van de Harvard University (<http://www.efloras.org> 'The Witch Hazel Family (Hamamelidaceae)', Richard E. Weaver, Jr).

De struik wordt ongeveer 2 m hoog en 3 m breed. De prent van Von Siebold en Zuccarini in de *Flora Japonica* geeft fraai de details weer van het blad en de bloeiwijze. De bladeren zijn glimmend groen, de aardige kant (voor de liefhebber die er oog voor heeft) zit in de spectaculaire bloeiwijze met tinten die lopen van karmozijn tot bordeauxrood. De bloeitijd ligt globaal in de periode mei-juni. Opmerkelijk is dat op één en dezelfde plant gelijktijdig, afzonderlijk van elkaar, mannelijke en tweeslachtige bloemen voorkomen (andromonoecisch). De vruchten bestaan uit een klein doosje met twee compartimenten, met in elk één zaadje; ze doen mij elke keer als ik ze zie denken aan de oren van dat roze konijntje in de reclame voor Duracel batterijen. Het kunnen bekijken van de details van de bloeiwijze is een van de aardige kanten van de struik. Alles zie je zich gewoon op ooghoogte ontwikkelen, terwijl je er met je neus boven op staat!

Het hout van de *D. racemosum* wordt 'sunuke' genoemd. Vanwege de langzame groei en de betrekkelijke zeldzaamheid is het een dure houtsoort, die toegepast wordt in de bouw van muziekinstrumenten en houten Japanse zwaarden. Uit de Verenigde Staten, waar *D. racemosum* in de tuinar-

Distylium racemosum Philipp Franz von Siebold en Joseph Gerhard Zuccarini, *Flora Japonica*, 1, Tafel 94, 1870.

chitectuur vrijwel niet wordt toegepast, komen signalen dat enkele selecties van hybriden van het type *D. myricoides* × *D. racemosum* in opkomst zijn. Dit is te danken aan het ontwikkelingswerk van Michael Dirr, een hoogleraar in de tuinbouw aan de Universiteit van Georgia. Deze wetenschapper houdt zich al jaren bezig met het kweken, selecteren en keuren van nieuwe houtige gewassen. Vooral een hybride als *Distylium* 'Vintage Jade' lijkt mij interessant voor gebruik in boomspiegels vanwege de lage groeiwijze (ca. 0.60 hoog x 2.40 meter breed), de aanpassing aan extreme groeiomstandigheden (droogte) en de geringe gevoeligheid voor ziekten. Op papier lijkt dat een vergroting van de moge-

lijkheden voor het beplanten van boomspiegels.

Kortom: mij heeft deze favoriet de ogen geopend voor details en het perspectief in de tuin.

Een echte 'eye-opener' dus.

□

Distylium racemosum

Foto: Hans van Miltenburg